

מפסידי הזהירות

כשאנחנו רוצים לחזק את הזהירות בחיינו, אנחנו צריכים להיות מודעים לבעיות, למה שמפריע להיות זהירים, מודעים.

הרמח"ל בפרק חמישי יסקור שלוש דברים שמפריעים לאדם להיות זהיר. הנושא הראשון שכבר עסקנו בו, הוא הטרדה, שגרת החיים. אדם עסוק בהמון נושאים: בפרנסה שלו, בנסיעות וכו'. זה תופס את הראש, ואין לאדם זמן ופניות לעסוק בנושא הכי חשוב בחיים - מה מצב הנפש שלך? מה עובר עליה מבחינה מוסרית? רוחנית? השאלה היא איך שוברים את מעגל הקסמים הזה של הטרדות. הרמח"ל אומר שיש רק דרך אחת - לימוד התורה, "תורה מביאה לידי זהירות". אין דרך אחרת. בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין. [התורה היא התבלין שמסוגל להוציא את האדם מהמלכודת של יצר הקיום].

מה יש בלימוד התורה שהופך אותה לדרך היחידה לשנות את האישיות ולהפוך להיות אדם יותר צדיק? שום פילוסופיה שהאדם מסוגל להציע לא מסוגלת להוציא אותו מהמעגל הזה, זו הדרך היחידה שהוא יכול לגבור על היצר.

אדם אומר שאין לו זמן לעשות חשבון נפש. אבל אם הוא יקבע עיתים לתורה - ברגע שהוא עושה את זה, כבר מתחיל המפנה.

זה קצה החוט שיש לנו, מה שאמור לשבור את המעגל, להתחיל שינוי. למה? מה יש בתורה שהופך אותה להיות הרפואה ליצר הרע?

היצר הרע, הרצון הקיומי האנושי, הוא האויב הגדול שלנו. בגללו יש לנו נטיה אנוכית, אנחנו רוצים שיהיה לנו טוב נעים וכיף. אנחנו דואגים לכבוד שלנו, מה שגורם לנו לגאווה ולמידות רעות. בגלל יצר הרע אנחנו עושים את כל החטאים. אבי אבות החטאים הוא שאנחנו לא דואגים לצד האלוקי שבתוכנו.

ה' הוא טוב בלבד, הוא רק חסד. הוא האמת והיושר, אין לה' שום יצר הרע. בכל מה שבני אדם מייצרים בעולם הזה: ספרים, מחשבות, פסיכולוגיות וכו' - בהכל יש נגיעה של יצר הרע, כי זה נעשה על ידי אדם.

כל יצירה אנושית היא נגועה במעט ביצר הרע, כי האדם נגוע. אדם לא יכול לנקות את עצמו לגמרי מיצר הרע.

(תורה שבעל פה - זה לא שייך בה. שם מנסים להבין את דבר ה', זה מהשמיי, לא מעצמנו סתם. אנחנו מנסים להבין את התורה, את עומק הדעה האלוקית. אנשים שאינם קדושי עליון לא יכולים לומר לומר ש"נראה לי ש...". אין דבר כזה, אנחנו חייבים לשמוע את התורה, משהו שבא ממרומים, מחשבות ורצונות אלוקיים נקיים וחסרי רע).

הדבר היחידי בעולם שבא לפה בלי יצר הרע, זה התורה. זו הדרך להחדיר אלינו מרכיבים בלי יצר הרע. כך יותר ויותר מרכיבים נטולי יצר הרע חוזרים אליו. ככל שהוא לומד יותר, כך נכנסת לנפש שלו מציאות של רצונות ומחשבות אלוקיים שאין בהם יצר הרע. הוא עובר ניקוי פנימי, מכניס לתוכו דעת נטולת יצר. (בהתחלה היצר נלחם, הוא מרגיש שיש מישהו שמערער עליו, שרוצים לקחת ממנו את השלטון. ככל שאדם לומד יותר תורה, מנצח יותר ויותר, כך היצר הרע מוותר לאט לאט על העמדות שלו, טיפין טיפין. "יצרו גדול" - יצרו נלחם! מי שקופץ מרגיש על עצמו את כח המשיכה הרבה יותר. אם האדם לא נאבק, היצר הרע שלו הוא לא גדול, כי הוא שולט בעניינים בכל מקרה. הוא המושל היחיד).

התורה עושה שינוי, מחוללת מחשבות אחרות. היא משיבת נפש, מחכימה, מאירת עיניים - בגלל שהיא באה ממקום נקי מיצר הרע. פיקודי ה' הם ישרים, הם באים מהמקום הטהור שבו אין קטנוניות או אנוכיות. אדם חושב מחשבות של תורה, עסוק בדברי תורה - הוא מתנקה, נטהר. לא משנה מה הוא לומד.

התורה נמשלה למקווה, דברי תורה מטהרים את האדם. (יש ניצחון מוחלט, "דוד המלך שטחי ליצריה". איך? הוא לא הפסיק ללמוד תורה, בקושי ישן וכל הזמן למד תורה. מלאך המוות לא יכל להרוג את דוד כי הוא למד תורה כל הזמן! הוא יצר הרע הוא מלאך המוות).

(ליצר הרע יש הרבה נקודות טובות, "שטחיה ליצירה" אומר שדוד מנהיג את היצר הרע. הוא היה מנצח, הוא אמר ליצר באיזה קול וקצב לנגן, הוא ניצח על כל התזמורת. פעם ראיתי תזמורת גרמנית של מאות אנשים, ויהודי נמוך אחד היה המנצח. הוא תפס אותם קצר, לא נתן לאף אחד לעשות מה שהוא רוצה. יהודי מנצח על שלוש מאות גרמנים, איזה קידוש ה'. הוא אמר לכל אחד מתי לנגן...).

התורה היא הפתח, היא הדבר היחידי שאינו נגוע בוירוס של היצר הרע. הדרך העיקרית היא קביעת עתים לתורה, שמובילה לקביעת עתים למלחמה ביצר הרע, ליתר עירנות. לא יכול להיות שהיצר ינצח פה. (זו מדרגה של לשמה - אדם לומד תורה כדי שהיצר הרע לא ישלוט בו. רוב הראשונים כותבים שללמוד תורה לשמה זה כדי לדעת מה לעשות. צריך לכוון לזה, אבל גם אם אדם לומד את התורה כי הוא אוהב את ה' ויודע שזו תורתו, הוא מאליו מגיע למקום הזה).

אדם יכול ללמוד כל חלק בתורה, וזה מתחיל להזיז דברים באישיות שלו. השיטה החינוכית הטובה ביותר היא ללמוד תורה, נכנס לפה גורם טהור! זו טבילת מקווה, המח, הלב והרצון מקבלים ניקוי. אדם שלומד תורה לא מחפש תועלת, הוא לומד את זה כי זה דבר ה'. דבר ה' חוזר אליו, נכנס לתוך הלב והמוח.

האדם משתנה, מתחיל להיות משהו אחר. "ונהפכת לאיש אחר". לכן צריך לקבוע עתים לתורה. מתוך קביעות עתים לתורה תבוא קביעת העתים לחשבון המעשה. כל מי שיש לו פנאי, או שילמד תורה או שיחשוב על האישיות שלו.

גם כשאדם לא לומד תורה הוא יכול לחשוב על תיקון האישיות שלו, תיקון המידות והנפש. אפשר לחשוב על זה כל הזמן, גם כשאדם לא מצליח להתרכז בלימוד תורה. זה לא לימוד תורה, זה תיקון הנפש. זה לא נחשב דברי תורה ממש, לא מברכים על זה ברכת התורה. אם לאדם יש פנאי והוא לא יכול ללמוד, שיתקן את נפשו (בשם הבן איש חי ויסוד ושורש העבודה).

סיכום בקצרה:

כדי לחזק את הזהירות יש לדעת מה עלול להפריע לזהירות. הרמח"ל סוקר שלושה דברים שמפריעים לזהירות.

הדבר הראשון שמפריע לזהירות הוא הטרדה, השגרה. אדם עסוק כל הזמן בטרדות העולם ולא מוצא זמן לעסוק במצב הנפש שלו. כדי לצאת מהטרדה, יש רק דרך אחת - לימוד תורה. היצר הרע - הרצון הקיומי - הוא האויב הגדול שלנו, הוא זה שגורם לנו לחטוא, והחטא הגדול ביותר הוא לא להתייחס לצד האלוקי שבנו. ה' הוא טוב בלבד, אין לו שום צד נמוך כדוגמת יצר הרע. לכן התורה, היצירה הרוחנית היחידה שנקייה מיצר הרע, היא הדרך היחידה להתחיל להתנקות מיצר הרע. כל היצירות האנושיות (למעט תורה שבע"פ שהיא בעצם יצירה אלוקית - היא עסוקה בהבנת דבר ה') נגועות ביצר הרע, כדי להחזיר אל האדם מרכיבים בלי יצר הרע צריך ללמוד תורה - את היצירה האלוקית. זה מכניס לאדם מחשבות ורצונות אלוקיים, מאפשר לו להתחיל את שינוי האישיות, את קצה החוט למפנה. (אדם שנלחם ביצר - היצר נלחם חזרה. ככל שאדם מנצח את היצר יותר ויותר דרך הלימוד, היר לאט לאט נסוג. יצרו גדול - יצרו נאב', כי נאבקים בו!).

התורה מגיעה ממקום טהור וישר, רק היא מסוגלת לנקות את האדם. (השאיפה היא להגיע למצב שבו אדם ניצח את היצר - שהוא שולט בו, מנהיג אותו). קביעת עתים לתורה מובילה למלחמה ביצר הרע. זה מזיז דברים באישיות שלו, ומוביל אותו להתחיל גם לקבוע עתים להתבוננות. אדם שיש לו פנאי ולא יכול ללמוד תורה - שיעסוק בתיקון נפשו.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
ובל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.